

VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VI Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2023

УДК 657

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VI Всеукраїнської науково-практичної конференції.
м. Полтава, 26 жовтня 2023 р. Полтава, 2023. 900 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ЗОРЯ СВІТЛАНА - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄВ СЕРГІЙ - к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

© Автори, 2023

© Кафедра обліку і оподаткування, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ - УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

 Вінницький Західноукраїнського національного університету	 Миколаївський національний університет Сухомлинського	 Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
 Донбаська державна машинобудівна академія	 Національний університет «Львівська політехніка»	 Національний транспортний університет
 Національний університет «Запорізька політехніка»	 Одеський державний університет внутрішніх справ	 Державний біотехнологічний університет
 Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»	 Одеський національний економічний університет	 Український державний університет залізничного транспорту
 Національна академія Національної гвардії України	 Поліський національний університет	 Харківський національний університет радіоелектроніки
 Приазовський державний технічний університет	 Полтавський державний аграрний університет	 Уманський національний університет садівництва
 Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»	 Міжнародний університет бізнесу і права	 Хмельницький національний університет
 Львівський національний університет імені Івана Франка	 Сумський національний аграрний університет	 Dniprovsky lyceum №97
 Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка	 Східноукраїнський національний університет Володимира Даля	 Херсонський державний аграрно-економічний університет
 Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	 Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного	 ВСП «Вовчанський фаховий коледж Державного біотехнологічного університету»
 ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України	 Прикарпатський інститут імені Михайла Грушевського ПрАТ «ВНЗ «МАУП»	 Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу
 БО «БЛАГО ЛАЙФ»	 Львівський торговельно-економічний університет	 Маріупольський державний університет
 ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»	 Львівський національний університет природокористування	 Миколаївський національний аграрний університет
 Волинський національний університет імені Лесі Українки	 Національний університет харчових технологій	 Український державний університет науки і технологій
 Чорноморський національний університет ім. Петра Могили	 Університет митної справи та фінансів	 Хмельницький кооператив-ний торговельно-економічний інститут
 ВСП «Могилів-Подільський технолого-економічний фаховий коледж ВНАУ»	 Харківський автомобільно-дорожній фаховий коледж Лозівська філія	 Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
 Державний податковий університет	 Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	 Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
 Державний торговельно-економічний університет	 Київський електромеханічний коледж	 Українська інженерно-педагогічна академія
 Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	 Дніпровський державний аграрно-економічний університет	 Запорізький національний університет
 Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	 Відокремлений підрозділ НУБІП «Ніжинський агротехнічний інститут»	 Луцький національний технічний університет
 Narodowy Uniwersytet Lotniczy	 Akademię Kujawsko-Pomorską	 Економіко-гуманітарний університет

Шановні учасники конференції ☀️

Життя не дає на жаль гарантій, але дає щодня можливості, і це дуже чудово. 🇺🇦
Тримайтеся подалі від негативних думок і наповнюйте серце позитивом.

Перемога обов'язково буде за нами 💙💛
Бережіть себе, не ігноруйте сирени, проходите в укриття. Наші з Вами життя впливають на нашу перемогу. Нехай у ворога не виходить забирати їх! 🌻

Велика повага і вдячність всім, хто долучився до оборони нашої України! Це - організовані і терплячі, стійкі і нестримні, бажаючі відстоювати своє, не шкодуючи власних сил і здоров'я - патріоти нашої країни! Перемоги всім нам!

💙💛
Любимо Україну ❤️ **її традиції, культуру і фольклор** 🎸 **Дух, що живе у**
стібках вишиванки 🌈 **У мові, у слові, у піснях...** 🙏🎵

Щиро дякуємо всім Вам за участь у нашій конференції!

Наша боротьба триває, наша віра в краще непохитна! 🇺🇦

З повагою Організаційний комітет!!

VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

Втрати від війни, проблеми виживання бізнесу в контексті економічного, екологічного та соціального виміру, бухгалтерські рішення, новаторські управлінські ідеї – всі ці питання об'єднали науковців України, що долучилися до VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін».

Захід, організований кафедрою обліку і оподаткування, відбувся 26 жовтня 2023 року за такими тематичними напрямками:

1. Економіка та управління підприємствами на мікро- та макрорівнях.
2. Соціальна економіка й економічна політика держави.
3. Облік, аналіз і контроль в умовах глобальних змін.
4. Фінанси, банківська справа та податкова політика держави.
5. Сучасний маркетинг: стан і перспективи розвитку.
6. Менеджмент і бізнес-адміністрування.
7. Менеджмент і публічне управління: проблеми та перспективи.
8. Туризм і готельно-ресторанна справа.
9. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців обліково-економічного профілю.

Приємно відзначити, що цього року було надіслано близько 350 тез з п'ятдесяти закладів вищої освіти України. Конференція відбувалася у форматі онлайн. Модераторами зустрічі були завідувачка кафедри обліку і оподаткування професорка Наталія Канцедал, професорка кафедри обліку і оподаткування Ольга Лега та доцент кафедри обліку і оподаткування Роман Ліпський.

З вітальним словом конференцію відкрили перша проректорка Полтавського державного аграрного університету професорка Валентина Аранчій, декан факультету обліку та фінансів к. е. н., доцент Олександр Безкровний, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Вітальні слова наживо та на електронну адресу надійшли від наших колег, серед них:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА БОГДАНІВНА, д. е. н., професорка, завідувачка кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування;

ПРОКОПИШИН ОКСАНА СТЕПАНІВНА, к. е. н., доцентка, доцентка кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування;

БЕЗВЕРХИЙ КОСТЯНТИН ВІКТОРОВИЧ, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту Державного торговельно-економічного університету (м. Київ), к. е. н., доцент;

ДУБІНІНА МАРИНА ВІКТОРІВНА, д. е. н., професорка, завідувачка кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету;

СТАМАТ ВІКТОРІЯ МИХАЙЛІВНА, к. е. н., доцентка, доцентка кафедри менеджменту та маркетингу, Миколаївського національного аграрного

VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

університету;

СЛАВКОВА ОЛЕНА ПАВЛІВНА, д. е. н., професорка, завідувачка кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету;

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ ПЕТРОВИЧ, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ПДАУ;

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ, к. е. н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ;

ПЕРЕРВА ПЕТРО ГРИГОРОВИЧ, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «ХП» (м. Харків);

ЮРЧЕНКО ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ, проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії статистики, обліку і аудиту, к. е. н., доцент.

Зауважимо, щороку все більший інтерес до участі у подібних заходах спостерігається з боку зовнішніх стейкхолдерів. У цій номінації дякуємо за участь **ПИЛИПЕНКО НАТАЛІЇ МИКОЛАЇВНІ**, к. наук з держ. упр., начальниці управління обслуговування розпорядників коштів та інших клієнтів Головного управління Державної казначейської служби України в Полтавській області.

У межах роботи конференції було заслухано доповіді таких учасників:

ДОРОФЄЄВ ОЛЕКСАНДР, д. е. н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування ПДАУ, – «Особливості функціонування місцевого самоврядування в умовах воєнного стану»;

ЄГОРОВА ОЛЕНА, к. е. н., доцентка, професорка кафедри фінансів, банківської справи та страхування ПДАУ, – «Проблеми бізнесу Полтавщини 2023: результати емпіричного дослідження»;

ЄРМОЛАСВА МАРИНА, к. е. н., доцентка, професорка кафедри обліку і оподаткування ПДАУ, – «Надзвичайні витрати аграрного сектора: актуальні питання обліку та звітності»;

ОНОПРІЄНКО ВЛАДИСЛАВ, магістр спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування ПДАУ, – «Диджиталізовані банківські продукти та управління процесом їх просування» (наукова керівниця – **ДРОБОТЯ ЯНА**, к. е. н., доцентка, доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування ПДАУ);

ФЕРБЕЙ ГАЛИНА, бакалавр 4 курсу спеціальності Облік і оподаткування, ЧТЕІ ДТЕУ, – «Особливості обліку основних засобів в умовах воєнного стану» (науковий керівник – **РИЛЄЄВ СЕРГІЙ**, к. е. н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування ЧТЕІ ДТЕУ);

VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

ТАТАРЕЦЬ КАРИНА, студентка 1 курсу спеціальності Облік і оподаткування ПДАУ, – «Цифровий облік в Україні: потенціал та підводні камені ефективного впровадження» (науковий керівник – **ЛПСЬКИЙ РОМАН**, к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування ПДАУ);

ЯСКЕВИЧ АННА, студентка 3 курсу НТУ «ХП», – «Комерціалізація інтелектуальної власності на засадах франчайзингу» (науковий керівник – **ПЕРЕРВА ПЕТРО**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «ХП» (м. Харків);

КЛИША ОЛЕКСАНДРА, студентка 2 курсу спеціальності Облік і оподаткування, – «Вплив війни на структуру експортно-імпорتنих операцій України» (наукова керівниця – **ТЮТЮННИК СВІТЛАНА**, к. е. н., доцентка, професорка кафедри обліку і оподаткування ПДАУ);

ВОЛКОВА МАРІЯ, студентка 3 курс спеціальності Міжнародні економічні відносини НТУ ХП, – «Сучасний стан та перспективи розвитку малого інноваційного бізнесу» (науковий керівник – **ПЕРЕРВА ПЕТРО**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «ХП» (м. Харків);

ЧЕБОТАРЬ АЛІНА, студентка 1 курсу спеціальності Облік і оподаткування, тема «Державні видатки на забезпечення обороноздатності України: оцінка динаміки» (наукова керівниця – **ЛЕГА ОЛЬГА**, к. е. н., доцентка, професорка кафедри обліку і оподаткування ПДАУ);

ДЗІНА ДАР'Я, студентка 1 курсу спеціальності Облік і оподаткування ПДАУ, – «Постать княгині Ольги в історії становлення податкової системи в Україні» (наукова керівниця – **ЛЕГА ОЛЬГА**, к. е. н., доцентка, професорка кафедри обліку і оподаткування ПДАУ).

Питання доповідей, винесених на обговорення, викликали жвавий інтерес учасників конференції, свої доповіді спікери супроводжували змістовними презентаціями.

Кафедра обліку і оподаткування висловлює вдячність усім співорганізаторам, учасникам і представникам наукової спільноти, які попри складний для України час, обтяжений війною та її наслідками, знаходять змогу для наукової творчості, публічного обговорення та висвітлення результатів наукової діяльності.

Окрема подяка Збройним силам України за можливість провадити наукову і освітню діяльність на теренах Полтавщини та за її межами. Слава Україні!

КУПКО ОЛЕКСІЙ, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ГРІДІН ОЛЕКСАНДР**, к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ СУЧАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Корпоративна культура є однією з найважливіших складових будь-якої успішної організації. Вона формує не лише специфічний стиль спілкування та роботи колективу, але й впливає на здатність організації до досягнення своїх стратегічних цілей та конкурентоспроможності на ринку.

Дослідження ролі корпоративної культури стає ключовим завданням для розуміння, яким чином організації досягають своєї місії та стратегічних цілей через формування внутрішнього середовища. Необхідно чітко зрозуміти, як корпоративна культура впливає на організаційну динаміку, співробітників та їхню продуктивність, а також на відносини з клієнтами та конкурентоспроможність на ринку. Корпоративна культура стала ключовим фактором, що визначає, наскільки успішно організація адаптується до змін, привертає та утримує талановитих співробітників і сприяє побудові стійких взаємовідносин із контрагентами. Сьогодні корпоративна культура є одним з найважливіших управлінських ресурсів. Кожна компанія повинна приділяти особливу увагу своїй внутрішній корпоративній культурі. Сучасне динамічне бізнес-середовище вимагає від організацій швидкої реакції та здатності адаптуватися до змін, особливо під час війни [1].

Термін «корпоративна культура» вперше згадується в працях німецького військового теоретика Мольтке, це поняття він використовував у стосунках між офіцерами [5].

Корпоративна культура – це не просто слова та внутрішні правила компанії. Це живий організм, що пронизує кожну клітину організації та визначає її спосіб життя. Вона робить компанію унікальною, визначає її стиль і, головне, має безпосередній вплив на її успішність. Це одна з найбільш обговорюваних та досліджуваних тем у сучасному бізнесі. Корпоративна культура впливає і регулює діяльність та взаємодію працівників всередині організації, створюючи сприятливі умови для її успішного розвитку. Однак, скільки б не говорили про роль корпоративної культури, на жаль, на багатьох вітчизняних підприємствах корпоративна культура є лише формальністю. Не всі керівники розуміють важливість корпоративної культури, її роль і вплив в управлінні [5].

Професор Джеффри Зонненфельд виокремив 4 типи корпоративної культури [5]:

1. «Бейсбольна команда» – тип корпоративної культури, де на роботу відбирають лише найкращих працівників на ринку праці. При цьому використовуються найрізноманітніші інструменти для пошуку найму,

залучення та утримання персоналу. Недолік полягає у тому, що в разі допущення помилок працівники можуть бути звільнені, незалежно від їхнього досвіду та цінності для організації.

2. «Клуб» – оптимальний тип корпоративної культури, який характеризується лояльністю працівників один до одного та до організації, підтримкою та дотриманням принципів і норм, встановлених організацією. Хороші та стабільні умови праці та сприятливий морально-психологічний клімат є важливими умовами, що заохочують працівників зростати разом з компанією, розвивати свої навички, ставати невід’ємною частиною життя організації та дізнаватися більше про особливості її діяльності. Така корпоративна культура передбачає поступовий і стабільний розвиток компанії, без різких підйомів і спадів.

3. «Академія» – тип корпоративної культури, що характеризується високо мотивованими молодими працівниками, які будують довгострокову співпрацю. Винагорода та просування по службі ґрунтуються на визначних результатах роботи та професійній майстерності. Цей тип накладає певні обмеження на широкий розвиток особистості працівників і перешкоджає внутрішньо організаційній співпраці.

4. «Фортеця» – тип корпоративної культури, що характеризується відсутністю гарантій зайнятості та майбутнього кар’єрного зростання, що часто є причиною звільнення. Компанії з такою корпоративною культурою часто проводять реструктуризацію, звільняють або скорочують працівників, щоб адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Такий тип є неприйнятним для працівників.

Розглянемо елементи корпоративної культури, які дозволяють охарактеризувати сутність корпоративної культури та оцінити процес її розвитку. На думку дослідників корпоративної культури, місія слугує узагальненою ідеєю, яка узгоджує всі інші компоненти корпоративної культури. Саме місія визначає загальне бачення, включаючи філософію у глобальному середовищі та стратегію розвитку компанії. Тому місія корпоративної культури повинна не лише надавати споживачам остаточне уявлення про компанію, але й сприяти її керівництву та об’єднувати її працівників [2-3].

Цінності визначають основні корпоративні традиції та правила, якими керуються співробітники, що є базовою основою місії. У місії чітко прописані ключові цінності. Якщо керівництво серйозно ставиться до них і дотримується їх, це свідчить про високу корпоративну культуру компанії та згуртованість команди [2-4].

Як згадувалося раніше, корпоративна культура є ефективним засобом управління людськими ресурсами. Однак для того, щоб реалізувати це управління у повному обсязі, необхідно мати відповідні правила і норми, які дозволять управляти працівниками. Таким чином, правила і норми виступають як засади, що регулюють взаємовідносини і поведінку в колективі [3; 4].

В сучасних реаліях, вкрай важливо розглядати морально-психологічний клімат, як елемент корпоративної культури, оскільки він сприяє підвищенню або зниженню згуртованості колективу і визначає загальний рівень корпоративної культури [2; 4].

Головним завданням керівництва є визначення відповідних символів, які відображають основні цінності та пріоритети корпоративної культури. Ці елементи особливо важливі у процесі об'єднання співробітників і створення згуртованої та дружньої команди, для досягнення спільних цілей [4].

Висновки. Отже, можна відзначити надзвичайно важливу роль корпоративної культури для сучасних організацій. Корпоративна культура не є пустими словами чи формальними деклараціями, вона створює основу для усіх аспектів діяльності компанії. Сильна корпоративна культура сприяє залученню та утриманню талановитих співробітників, підвищенню їхньої продуктивності та залученню інвесторів. Вона допомагає організації стати більш адаптивною до змін на ринку і краще впоратися з викликами. Проте вона потребує постійного удосконалення та підтримки з боку вищого керівництва. Важливо пам'ятати, що корпоративна культура повинна відповідати цілям та цінностям організації, а також враховувати потреби співробітників. Сьогодні українські компанії активно розвивають свою корпоративну культуру. Великі компанії намагаються будувати свою корпоративну культуру, використовуючи провідний світовий досвід, наприклад, різноманітні тренінги для співробітників та корпоративні веб-сайти.

Список використаних джерел:

1. Вараксіна О.В., Шульга В.Ю. Роль корпоративної культури у сучасному бізнес-середовищі. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-63> (дата звернення: 20.09.2023).
2. Грідін О.В., Заїка С.О., Заїка О.В. Актуальні аспекти та перспективні напрями удосконалення систем мотивації персоналу. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1649> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-37> (дата звернення: 20.09.2023).
3. Грідін О.В. Формування вітчизняної системи управління персоналом у сучасній парадигмі розвитку національної економіки. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2022. Вип. 63. С. 117-123. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct63-22> URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/63_2022/24.pdf (дата звернення: 20.09.2023).
4. Зеркаль А.В. Корпоративна культура та комерційна свідомість персоналу-інноваційні напрями розвитку підприємств: монографія. Tallinn: Teadmus OÜ, 2022. 346 с.
5. Стамбульська Х., Передало Х.С. Корпоративна культура: сутність, типи та роль у розвитку організації. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.1.204> (дата звернення: 20.09.2023)

